

Socialudvalget
SOU alm. del - Bilag 140
Offentlig

SOCIALMINISTERIET

Til samtlige kommuner og amtskommuner m.fl.

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

21. december 2004

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

Orientering om lov om ændring af lov om social service og ligningsloven (Frit valg af ledsager m.v.) og ny ledsagebekendtgørelse

MHP/ J.nr. 649-1483

Folketinget har den 17. december 2004 vedtaget L 113 – forslag til lov om ændring af lov om social service (Frit valg af ledsager m.v.).

Med det frie valg af ledsager bliver ledsageordningen mere flexibel for de berettigede personer, der ønsker selv at vælge en ledsager.

Lovforslaget som vedtaget ved 3. behandlingen vedlægges.

Loven træder i kraft den 1. januar 2004.

Loven indeholder følgende elementer:

1. Borgeren kan vælge en ledsager, der ansættes af kommunen

Borgere med en ledsageordning får ret til selv at vælge, hvem der skal være deres ledsager, hvis de ønsker det. Ledsageren ansættes af kommunen.

Denne ordning vil være praktisk for brugeren, idet kommunen fortsat er arbejdsgiver, når brugeren har udpeget en ledsager. Kommunen står dermed fortsat for ansættelse, administration af løn etc. som i den gældende ordning.

Kommunen skal godkende den person, der ansættes. Ledsagerne skal på lige fod med andre ledsagere have en introduktion til arbejdet.

2. Ledsagelse som en kontantydelse

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde borgere over 18 år med en ledsageordning at få ledsageydelsen udbetalt, så de selv kan tilrettelægge ledsagelsen. Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til dette.

Ordningen indebærer, at brugeren får arbejdsgiveransvaret for ledsageren. Det vil sige, at brugeren skal stå for den samlede administration af ansættelsesforholdet, så som ansættelse og lønudbetaling m.v.

Ordningen tilbydes kun personer over 18 år, da unge mellem 16 og 18 år ikke vil kunne pålægges et arbejdsgiveransvar.

Ordningen vil ikke være egnet for alle brugere, da ikke alle, der er berettiget til en ledsageordning, vil kunne påtage sig dette arbejdsgiveransvar. Dette må afgøres konkret af kommunen i forbindelse med visitationen til ordningen.

Det er frivilligt for brugeren, om han vil modtage ledsagelse som en kontantydelse. En del brugere vil formentlig ikke være interesseret i at påtage sig dette ansvar og den administration, det medfører.

Kommunen kan tilbyde at foretage en instruktion af ledsagerne på lige fod med andre ledsagere, herunder med en orientering om løfteteknik, etiske spørgsmål etc.

3. Vedligeholdelsestræning til børn og unge under 18 år

Serviceovens § 30 er blevet ændret, så kommunen skal yde vedligeholdelsestræning til børn og unge under 18 år, der har behov for det. Med ændringen genskabes den rette henvisning til genoptræningsbestemmelsen, som bortfaldt ved en ændring af lov om social service, der trådte i kraft den 1. juli 2002.

Ledsagebekendtgørelsen

Lovens ændringer vedrørende ledsageordningen er udmøntet i *bekendtgørelse om betingelser for ledsageordningen efter serviceoven*, der vedlægges som bilag.

Ændringerne kan opsummeres således:

Borgeren vælger en ledsager, der ansættes af kommunen

Det følger af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, der udmønter lovforslagets § 31, stk. 2 og § 78, stk. 3, at personer med en ledsageordning selv kan vælge en ledsager.

Der henvises til punkt 1 ovenfor om indholdet af ordningen.

Kontantydelsen

Bekendtgørelsens § 2, stk. 2, vedrører lovforslagets § 78, stk. 4, der giver ret til at få ledsageydelsen kontant. Brugeren skal, dog jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 3, være i stand til at administrere ordningen.

Der henvises til punkt 2 ovenfor om denne ordning.

Ansættelse af nærtstående

Bekendtgørelsens § 2, stk. 4, udmønter lovforslagets § 31, stk. 3 og § 78, stk. 4, om, at der normalt ikke kan ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse.

Baggrunden er, at ledsageordningens formål har været at give brugeren mulighed for at deltage i selvvalgte aktiviteter uden altid at skulle være afhængig af hjælp fra familie eller venner. Ledsageordningen omfatter således som hidtil ledsagelse, der ligger ud over den ledsagelse, som en ægtefælle, samlever, andet familiemedlem eller ven normalt yder som en del af ægteskabet eller familierelationen eller venskabsforholdet. Der vil således normalt ikke kunne ske ansættelse af en ægtefælle eller andre med en meget nær tilknytning til borgeren.

Opsparing

Bekendtgørelsens § 6, stk. 1, fastsætter, at også kontantydelsen kan opspares i 6 måneder på samme måde som ledsagelse, der ydes som en naturalydelse.

Eget valg af ledsager er frivilligt

Bekendtgørelsens § 7 fastsætter, at kommunen fortsat er forpligtet til at give ledsagelse som en naturalydelse, hvis brugeren ønsker det. Det er dermed helt frivilligt for brugeren, om han ønsker at gøre brug af muligheden for selv at vælge ledsager.

Introduktion

Kommunalbestyrelsen skal jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 1, sørge for at kommunen giver ledsagere, der er udpeget af brugeren, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1, introduktion til arbejdet som ledsager. Introduktionen svarer til den, som gives til de andre ledsagere i kommunens ledsagekorps.

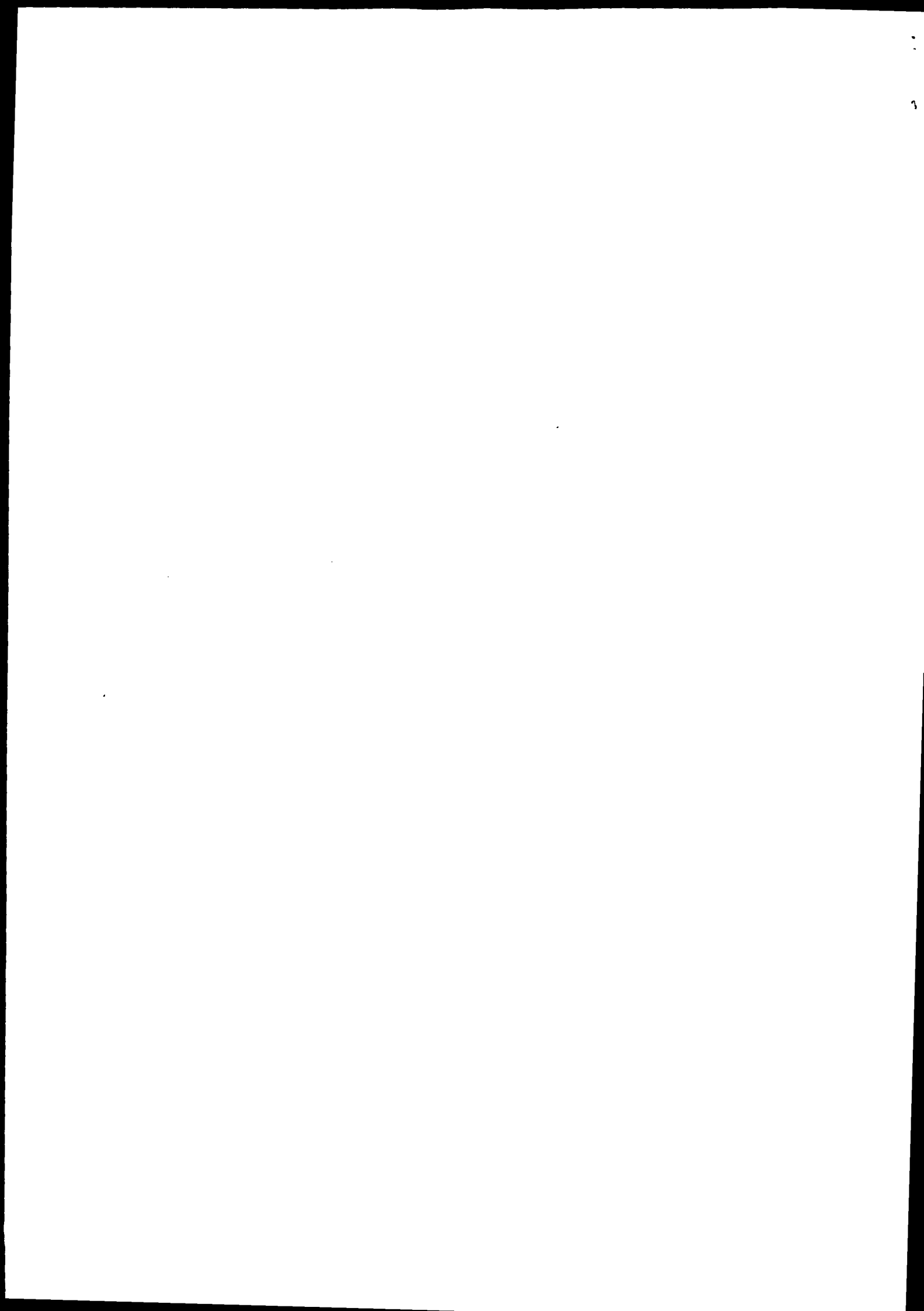
Kommunalbestyrelsen kan, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 2, beslutte, at kommunen tilbyder at foretage en instruktion af ledsagere, der ansættes af brugere, der modtager ledsagelse som et kontant tilskud, jf. § 2, stk. 2.

Beregningsen af den kontante ydelse

Bekendtgørelsens § 11 fastsætter hvordan kontantydelsen beregnes, samt at de lokale skattemyndigheder skal orienteres.

Med venlig hilsen

Frode Svendsen
Souschef

Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 17. december 2004

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service og ligningsloven

(Frit valg af ledsager m.v.)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 30 affattes således:

»§ 30. Bestemmelserne i § 71 og § 73 a, stk. 2, om henholdsvis personlig hjælp og pleje og vedligeholdelsestræning m.v. finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, når der er behov herfor.«

2. I § 31 indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»Stk. 2. En person, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Stk. 3. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse efter stk. 1.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 4-6.

3. I § 78 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. En person, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1 eller stk. 2, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Stk. 4. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse efter stk. 1 eller stk. 2.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde personer, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1 eller stk. 2, at få ydelsen udbetalt som et

kontant tilskud til en ledsager, som de pågældende selv antager. Det er frivilligt for den berettigede at benytte tilbuddet.«

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 6-9.

4. I § 136, stk. 9, ændres »§ 31, stk. 3, og § 78, stk. 4,« til: »§ 31, stk. 5, og § 78, stk. 7,«.

§ 2

I lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 995 af 7. oktober 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 7, nr. 8, affattes således:

»8) Invaliditetsbeløb, invaliditetsydelse, førtidsbeløb, personlige tillæg og helbredstillæg, bistands- og plejetillæg samt tillæg efter § 62, der udbetales i henhold til lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., og personlige tillæg, helbredstillæg, invaliditetstillæg og tillæg efter § 72 c, der udbetales i henhold til lov om social pension.«

2. I § 7, nr. 9, ændres »§ 31, stk. 3, § 78, stk. 4« til: »§ 31, stk. 5, § 78, stk. 7.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Stk. 2. § 2, nr. 1, har virkning fra den 23. december 2003.

Bekendtgørelse om betingelser for ledsageordningen efter serviceloven

I medfør af § 31, stk. 6, og § 78, stk. 9, i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, som ændret ved § 1 i lov nr. 0000 af 00. december 2004 [~~113~~], fastsættes:

§ 1. Kommunen eller amtskommunen yder ledsagelse til personer mellem 16 og 67 år, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne ikke kan færdes alene uden for hjemmet.

Stk. 2. Personer, der er visiteret til 15 timers ledsagelse om måneden ved det fyldte 67. år, bevarer denne ret efter det fyldte 67. år.

Stk. 3. Ledsageordningen omfatter ikke personer med nedsat funktionsevne som følge af sindslidelse eller af sociale årsager.

§ 2. En person, der er berettiget til ledsagelse, jf. § 1, stk. 1 eller stk. 2, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde personer mellem 18 og 67 år, der opfylder betingelserne i § 1, stk. 1, at få ydelsen udbetalt som et kontant tilskud til ledsager, som de pågældende selv antager. Dette gælder også for personer, der bevarer retten til ledsagelse efter det fyldte 67. år. Det er frivilligt for den berettigede at benytte tilbuddet.

Stk. 3. Udbetaling af et kontant tilskud til ledsagelse, jf. stk. 2, forudsætter, at brugeren selv er i stand til at administrere ledsageordningen, herunder at ansætte ledsagerne og være ansvarlig

for tilrettelæggelse af ordningen. Brugeren kan dog aftale med kommunen, at kommunen efter anvisning fra brugeren og med accept fra ledsageren udbetaler løn direkte til ledsageren og forestår skattetræk m.v.

Stk. 4. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget tæt tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse efter § 1, stk. 1 eller 2.

§ 3. Personer mellem 18 og 67 år, der opfylder betingelserne i § 1, har ret til ledsagelse uanset boform. Dette gælder også for personer, der bevarer retten til ledsagelse efter det fyldte 67. år.

Stk. 2. Unge mellem 16 og 18 år har ikke ret til ledsagelse, hvis de har et døgnophold efter servicelovens § 40, stk. 2, nr. 4, 5 og 11.

§ 4. Ledsageordningen indeholder ikke socialpædagogisk bistand, men udelukkende ledsagelse til aktiviteter, som brugeren selv bestemmer indholdet i, og ordningen er således begrænset til personer, der kan efterspørge individuel ledsagelse uden socialpædagogisk indhold.

§ 5. Personer, der opfylder betingelserne for at få ledsagelse, har ret til 15 timers ledsagelse pr. måned til formål, som brugeren selv vælger.

Stk. 2. Hvis en person mellem 18 og 67 år i forvejen modtager ledsagelse i en form, der svarer til ledsagelse efter § 78, fx som en integreret del af servicetilbud i eget hjem eller i et amtskommunalt botilbud, fradrages denne i de 15 timers

ledsagelse pr. måned. Dette gælder også for personer, der bevarer retten til ledsagelse efter det fyldte 67. år.

§ 6. Modtageren kan efter aftale med kommunen eller amtskommunen opspare timer inden for en periode på 6 måneder. Der kan dermed være op til 90 timer til rådighed inden for en enkelt måned.

Stk. 2. Modtageren kan efter aftale med kommunen eller amtskommunen opspare den kontante ydelse, jf. § 2, stk. 1, inden for en periode på 6 måneder.

Stk. 3. Ledsageordningen og en eventuel aftale om opsparing, jf. stk. 1 og 2, må tilrettelægges, så brugernes ønsker i videst muligt omfang kan imødekommes, men samtidig således, at ordningen bliver mulig at administrere for kommunen eller amtskommunen.

Stk. 4. Forbrug af ledsagetimer svarer til den tid, der medgår til den enkelte ledsageopgave. Ledsagerens befordringstid mellem de enkelte opgaver medregnes ikke.

Stk. 5. Ved ledsagelse på rejser udover lokalområdet beregnes hjemrejse og/eller nødvendige ventetider eller eventuel overnatning for ledsager som forbrug af ledsagetimer. De beregnede ledsagetimer kan dog ikke overstige det tilsvarende antal fulde løntimer.

§ 7. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at yde ledsagelse som en naturalydelse, medmindre brugeren selv ønsker at udpege en ledsager, jf. § 2, stk. 1, eller ønsker et kontant beløb, jf. § 2, stk. 2.

§ 8. Modtagerens udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen kan dækkes med et beløb på op til 650 kr. årligt. Beløbet ydes af kommunen efter anmodning fra modtageren.

Stk. 2. Beløbet udbetales som et samlet beløb én gang årligt. Udbetalingen sker på baggrund af de sandsynliggjorte udgifter, jf. den opgørelsesmetode der skal anvendes ved beregning af kommunens dækning af nødvendige merudgifter efter servicelovens § 84.

§ 9. Brugeren afholder sine egne og ledsagerens udgifter til befordring m.v. samt ledsagerens udgifter, hvis brugeren ønsker dennes tilste-

deværelse under aktiviteter, der skal betales for, fx biograf- eller restaurationsbesøg.

Stk. 2. Kommunen eller amtskommunen afholder ledsagerens udgifter til befordring mellem de enkelte ledsageopgaver i lokalområdet og kan i forbindelse med den enkelte ledsageopgave efter en konkret vurdering yde udgifter til ledsagerens lokalbefordring. Hvis ledsagerens tilstedeværelse i det konkrete tilfælde skønnes nødvendig under aktiviteter, der skal betales for, kan kommunen/amtskommunen afholde udgiften hertil.

Stk. 3. Det beløb, der er nævnt i § 7, stk. 1, skal ikke være forbrugt, før der ydes hjælp efter stk. 2.

§ 10. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at kommunen giver ledsagere, der er udpeget af brugeren, jf. § 2, stk. 1, en introduktion til arbejdet som ledsager. Introduktionen svarer til den, som gives til ledsagere, der i øvrigt er ansat i kommunens ledsagekorps.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at kommunen tilbyder at foretage en instruktion, jf. stk. 1, af ledsagere, der ansættes af brugere, der modtager ledsagelse som et kontant tilskud, jf. § 2, stk. 2.

§ 11. Den kontante ydelse, som kommunen skal udbetale til ledsagelse, jf. § 2, stk. 2, kan maksimalt svare til de faktiske omkostninger, som kommunen har ved at udføre en tilsvarende opgave. Kommunen skal ved beregningen af beløbet medtage alle omkostninger til opgaven, jf. opgørelsesmetoden for kontant tilskud af hjemmehjælp efter servicelovens § 76 stk. 2. Det medfører, at der ud over løn for op til 15 timers ledsagelse om måneden skal medtages omkostninger til administration i forbindelse med udførelsen m.v. Beløbet udbetales hvert kvartal.

Stk. 2. Kommunen skal orientere de kommunale skattemyndigheder om de ledsageordninger, der etableres med kontant tilskud, jf. § 2, stk. 2.

§ 12. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2005.

Stk. 2. § 1, stk. 2, har virkning for personer, der efter den 1. januar 1998 ved det fyldte 67. år er eller var visiteret til 15 timers ledsageordning om måneden.

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 227 af 31. marts 2004 om betingelser for ledsageordning efter serviceloven ophæves.

Socialministeriet, den 14. december 2004

EVA KJER HANSEN

/ Vibeke Køie

